

ВИМАГАЮТЬ РОЗВ'ЯЗАННЯ ОБЛАСНОЇ РАДИ ЗАКАРПАТТЯ

Ужгород (УРП-ІНФОРМ) — На сесії Обласної Ради Закарпаття головними питаннями на порядку денному були: політична ситуація та довіря керівництву області і проголошення Закарпаття автономним краєм.

Перед будинком Обласної Ради зібралась багаточисельна юрба людей, які протестували проти автономії і вимагали реєстрації голови Обласної Ради Волощука та розв'язання обласної Ради. Представники Товариства карпатських русинів, а їх було близько 200 осіб, під синьо-біло-червоними прапорами, вимагали автономії Закарпаття і підтримували Волощука. Загін ОМОН під керівництвом полковника Сотака направили побороти голови закарпатського „Меморіалу“ Василю Зігелю, членові УРП з Мукачева Романові Дикому та студентці І. Коваленко. Зранку на перекладі в Н. Воротах були затримані автобуси, які їхали з Прикарпаття. Хто дав таке розпорядження не відомо, як і не відомо, за чією вказівкою ОМОН побив мирних демонстрантів.

Обласна Рада не розглянула питання про автономію, встигли тільки обговорити перше питання. Після голосування Волощуков висловили довіря більшість положень депутатів.

На Народній Площі, перед будинком обласного комітету, з ініціативи студентів і депутатів обради і Ужгородської міської Ради, розпочалась голодувка. Ця акція зразу знайшла підтримку, до неї приєдналися представники майже всіх політичних організацій. На наметах майорять синьо-жовті і червоно-чорні прапори, а також угорський національний прапор та зелений прапор Партії Зелених України. Голодувачі висунули такі вимоги: реєстрація керівництва Обласної Ради та її саморозпуск, проведення нових демократичних виборів на багатопартійній основі, розслідування діяльності урядових осіб області під час путчу. До голодувачів досі не підійшов ніхто з керівників області.

В Яремчу відбулася конференція в питаннях мови

Яремче (УНІАР). — Тут протягом трьох днів працювала міжнародна наукова конференція, що називалась „Мова батьків — скарбниця духовного життя і національного відродження України“.

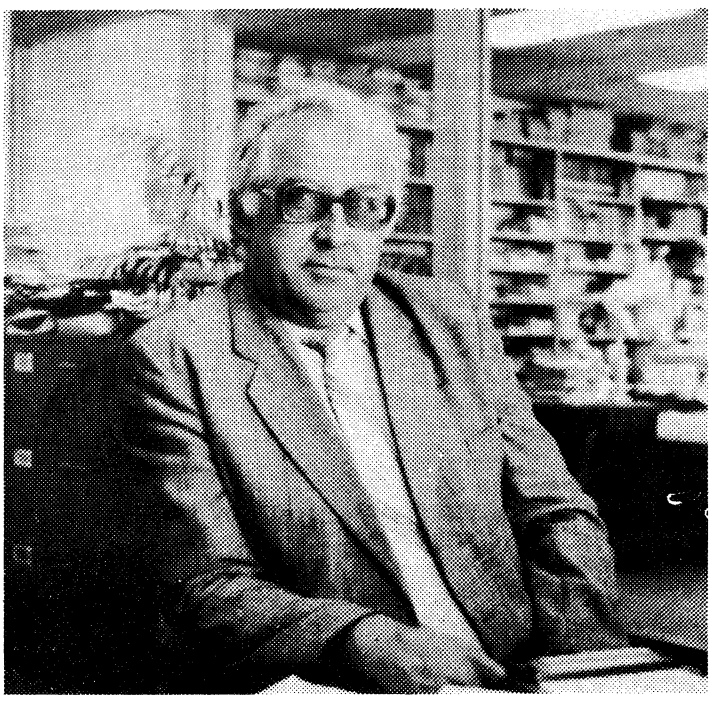
На пленарних засіданнях конференції виступили педагоги, письменники, науковці, політичні діячі з України, Білорусії, Росії, а також з Англії, Австралії, Канади, Шотландії, ЗСА. Були представники Івано-Франківського обласного відділу Педагогічного Товариства „Україна“, карпатських міжнародних курсів української мови „Галичина“ та Івано-Франківського Державного Педагогічного Інституту. В організації та проведенні конференції взяли участь Миська Рада Яремча, управління народної освіти обласного комітету, обласні відділи Товариства „Просвіта“ та „Україна“ і Республіканської Асоціації Українознавців.

На пленарних засіданнях учасники конференції чималу увагу приділяли праці середніх шкіл. Цікавою була доповідь Василя Попадимича, президента української спільноти з Великої Британії, про українську мову і шкільну освіту Англії. У доробку конференції лишилися цікаві доповіді, наукові спостереження, теоретичні дослідження стосовно методики викладання української мови та збереження культурних традицій українського народу. На жаль, Україну на конференції представляли фахівці лише західних регіонів, мовники зі сходу участі у зібранні не брали.

ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ В НЬО ДЖЕРЗІ

Управа Округу СУА Ньо Джерзі повідомляє, що День Союзянки відбудеться в неділю, 20-го жовтня, в 10-й год. вранці в залі української католицької церкви Різдва Пресвятої Богородиці, 86 Лівінгстон авеню в Ньо Бранзвік, Н. Дж. Різноманітна програма, а головна точка програми — „Творчість Лесі Українки“.

Дитина тюрем і концтаборів

Ю. Стефанівський розказує про свою незалежну молодість.

а тепер подарований для Українського Музею в Ньо Йорку. Чи можете розповісти дещо про його долю?

Ю. Стефанівський відразу приступає до речі, бо саме початком його долі був цей незнаний йому вже дідо, якого вперше заарештували у жовтні 1939 року, але після протестів робітників в Косові випустили. „Прийнято арештувати радянську владу була участь діда в Уряді УНР під час Першої світової війни. Але у грудні цього ж року заарештували його вдруге і

Американці відвідали Хмельницьку АЕС

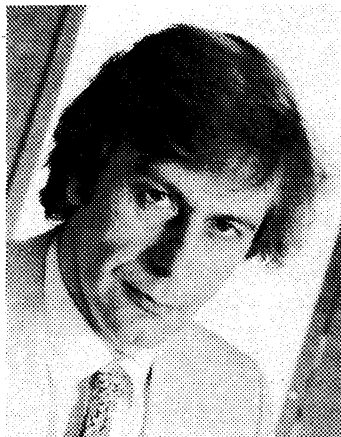
Хмельницький (Р.Р.) — Тут минулого тижня на Хмельницькій Атомній Електростанції побувала делегація провідних фахівців з питань атомної енергетики ЗСА. Американську делегацію очолює голова Комісії атомного регулювання ЗСА Джон Сілін. Гости детально познайомилися зі станцією, зокрема обстежили другий блок, який є закритий.

Американські фахівці прийшли до висновку, що реактор встановлений на Хмельницькій АЕС, відповідає усім вимогам безпеки і висловили думку, що Хмельницьку АЕС можна запустити в дію, зупинивши натомість працю Чорнобильської АЕС.

О. Слободяник виступить з Ньюйоркською філгармонією

Нью Йорк. — Піаніст Олександр Слободяник виступить як соліст з Ньюйоркською філгармонією в сезоні 1991-92 цієї оркестри, в Ейвері Фішер Голл Лінкольн Центру. Диригент — Юрій Тимирканов. Маєстр Слободяник грає концерт Равеля для лівої руки. Концерт відбудеться в дні 10-го, 12-го і 15-го жовтня о год. 8 вечора, а 11-го жовтня в год. 11-й перед полуднем.

Квитки в ціні 50, 40, 30, 25 і 10 дол. можна набути в касі Ейвері Фішер Голл.

О. Слободяник

3. Онішкевич відзначає 30 років мистецької праці

Ферфілд, Конн. — У мистецькій галерії університету Ферфілд відбудеться від 15-го вересня до 30-го жовтня мистецька виставка відомого мистця Зеновія Онішкевича, якою він відзначає 30 років своєї мистецької праці.

Виставка, під назвою „Не бо є моєю робочою кімнатою“, показує картини З. Онішкевича з Швайцарії, Нормандії і Караїбських островів, Мангеттену, Лонг Айленду та Італії — одним словом цілий перегляд його праць за останніх 30 років.

З приводу цієї виставки видано зручний каталог, на доброму крейдовому папері із репродукціями п'ятьох картин З. Онішкевича, які є виставлені в галерії. Оцінку праць дав професор мистецтва університету і його куратор Філіп Еліасоф, а сам мистец написав міркування на тему своєї творчості.

В каталогі є також інформація про життя і працю З. Онішкевича.

Виставка відкрита кожного дня від 2-ої до 5-ої год. за виїмком суботи.

В Україні відзначили 25-річчя з дня народження М. Грушевського

Львів (НТШ, О. Романів). — У вересні цього року сповнилося 125 років від дня народження славетного українського історика, реформатора української національної науки, президента УНР Михайла Грушевського.

У повній відповідності з ходом процесів національного відродження, центром

уточистостей відзначення цього ювілею став Львів, а основним організатором цих святкувань є Наукове Товариство ім. Шевченка (НТШ). Власне з НТШ у Львові були пов'язані краї десятиліття творчої наукової діяльності М. Грушевського. Після переїзду до Львова у 1893 році і призначення його на посаду професора першої кафедри української історії Львівського Університету М. Грушевський майже два десятиліття віддав науковій та організаційній праці в НТШ, протягом 16-ти років був головою НТШ. На цій посаді він вивів НТШ на рівень української національної академії наук. Власне тому відроджене НТШ у Львові спільно з НТШ в Америці здійснило цілий ряд заходів для відзначення ювілею вченого у Львові.

Центральне місце в урочистостях мала міжнародна ювілейна наукова конференція, присвячена діяльності М. Грушевського, що проходила у Львові 27—29-го серпня. Співорганізаторами конференції були Республіканська Асоціація Українців та Українське Історичне Товариство. В конференції взяло участь 140 осіб, в тому числі науковці з України, ЗСА, Канади, Франції, Чехо-Словаччини, Ватикану, Польщі. На конференції зголошено 73 доповіді, які були прочитані в трьох пленарних та дев'яти секційних засіданнях.

Конференція проходила в мистецько оформленій залі Львівського Політехнічного Інституту. Вона розпочалась короткою мистецькою програмою симфонічного квартету, який відкрив свою програму „Молитвою“ Леонтовича. Виглошено привітання учасникам конференції від різних наукових інституцій, а також

від 1940 року ми вже не знали, що з ним сталося та де його вбили чи де він помер. Але це не перешкодило послимаком НКВД арештувати бабуню і мою маму в цьому ж році й вивести з іншими родинами українських політичних діячів у Казахстан“.

— А як буде з Вашим батьком, якого так добре пригадує зі спортових площ у Львові?

— Мій батько, якщо пригадує, був головою Ступи

У КОНГРЕСІ ЗСА ЗАПРОПОНОВАНО РЕЗОЛЮЦІЮ ПРО ВИЗНАННЯ УКРАЇНИ

Вашінгтон. — У вівторок, 1-го жовтня, за стараннями конгресменів республіканця з Пенсильванії Дона Риттера та демократа Деніса Гертеля з Мишигену, які оригінальних спонзорів у Палаті Репрезентантів, запропоновано резолюцію, яка наполягає, щоби Президент Джордж Буш визнав незалежність України, а після референдуму 1-го грудня встановив повні дипломатичні зв'язки з Україною. В Сенаті ідентичну резолюцію запропонували світлоголова Гельсінкської комісії, демократ з Аризони Денніс ДеКонсіні та республіканець сенатор з Нью Йорку Алфонс Д'Амато.

Спонзори закликають українські організації та подорожників осіб виявити свою особливу підтримку для цієї резолюції, контактуючись зі своїми конгресменами і сенаторами та

настоюючи на тому, щоби вони підтримали цю законопроект ч. 212 а в Сенаті 65 ч. в Палаті Репрезентантів.

У згаданій резолюції також заохочується Президента в кінці ясно з'ясувати американську закордонну допомогу, торгівлю та інші програми для підтримки Уряду України і в той спосіб заохотити його до подальшого розвитку демократії та вільної ринкової економіки.

Для докладніших інформацій слід звертатися до: Ореста Дейківського у Гельсінкській комісії тел. (202) 225-1901. Вашингтонського Бюро УНС Еугена Іванчука тел. (202) 347-8629. Україна 2000 — Роберт Мек Коннелл тел. (202) 887-3579, Українська Крайова Інформайна Служба — Тамара Гелло тел. (202) 547-0018.

Конференція в справах Близького Сходу відбудеться в Європі

Амман, Йорданія. — Як заявив неназваний високопоставлений Йорданський дипломат у зв'язку з черговою візитою в регіон державного секретаря З'єднаних Штатів Америки Джеймса Бейкера, конференція в справах Близького Сходу відбудеться в одній з європейських столиць. Дж. Бейкер прибуде, щоб обговорити всі всіма зацікавленими сторонами склад змішаної палестинсько-Йорданської делегації на мирну конференцію.

Конференція відкривається в середу, 30-го жовтня. Згаданий вище співробітник міністерства закордонних справ Йорданії, який не захотів, щоб його ім'я згадувалось у пресі, сказав, що Бейкер під час візиту відвідає Ізраїль, Сирію, Єгипет і Йорданію. Візита відбудеться наступного тижня. За словами амманського дипломата, Йорданія вже склала список своїх дипломатів на конференцію і чекають пропозиції палестинської сторони. З цією метою в Йорданію наступного тижня прибуде представник виконавчого комітету Палестинської Визвольної Організації (ПВО) Ясір Арафат.

Можливо він прибуде з конкретними пропозиціями, бо в Альжірі минулого тижня відбулося засідання Палестинської національної ради — палестинського парламенту в ескізі, який затвердив рішення після своїх представників на конференції.

Згідно з повідомленнями, які надійшли з Альжіру, цей законодавчий орган хотів би бачити у складі делегації представників палестинського населення, яке проживає на окупованих землях, включаючи смугу Газі, західний берег ріки Йордан і Східний Єрусалим. Законодавці визнали право ПВО включити свого делегата до складу змішаної делегації.

Ізраїль і далі виступає проти включення до складу змішаної палестинсько-Йорданської делегації представників Східного Єрусалиму, пообіцявши, що участь в роботі конференції палестинця зі Старого міста буде використано ПВО для мотивації своїх претензій на розділення столиці жидівської держави.

У СВІТІ

НЕВІДОМИЙ АРАБ НАПАВ НА двох німецьких туристів в Єрусалимі, вбивши одну і ранивши другу. Це вже друге вбивство чужинця в Ізраїлі. В квітні цього року у Вифліємі було вбито туристку з Франції.

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ Японії спростувало повідомлення в пресі про те, що нібито семеро провідних країн домовилися ввести річний мораторій на виплату частини союзовської зовнішньої заборгованості, приблизно на 3—4 більйони дол.

МИНУВ ЛИШЕ ОДИН РІК після об'єднання двох німецьких держав, а більшість східних німців, як показують опитування, стверджують, що їхнє життя змінилося на краще. Міністер праці Генріх Франке заявив, що найвищий щабель безробіття східні землі перейдуть у листопаді цього року і до кінця наступного року справи в цій ділянці помітно поліпшаться. Вже сьогодні в ряді галузей економіки, наприклад, у житловому будівництві, спостерігаються позитивні зрушення.

В СЕРЕДУ, 2-ЖОВТНЯ, ВАТИКАН повідомив про відновлення дипломатичних стосунків з Литвою. Ватикан ніколи не визнавав анексії прибалтійських держав Советським Союзом.

ОДНА ЗА ОДНОЮ В УКРАЇНІ перестають виходити газети. Для них бракує паперу, який залежить від його російських виробників. Тим часом вони заявили, що вдовольнять потребу України в папері тільки в обмін на певну кількість харчів. Якщо українці не дадуть їх, паперові фонди в наступному році їм обмежать ще більше.

В ОСТАННЬОМУ ЧИСЛІ паризького журналу „Парі-Матч“ вміщено вислиди нового опитування громадської думки, які свідчать про значне зниження популярності президента Франсуа Міттерана. Якщо ще в липні цього року його підтримували 51 відсоток опитаних, то тепер — тільки 46 відсотків.

КОМАНДУВАННЯ ЮГОСЛАВСЬКОЮ народної армії заявляю, що хорвати не втримають Вукочара і Вилковець. Спостерігачі відзначають, що армія, яка вже розпадається, застосовує відчайдушні спроби захопити на користь Сербії якнайбільше хорватської території. В акваторії Дубровницького порту з'явилися югославські воєнні кораблі. Їх артилерійський вогонь зруйнував великий комплекс готелів, куди щорічно приїжджали сотні тисяч туристів з усього світу, приносячи державній скарбниці мільйони в твердій валюті.

ЕКОНОМІЧНИЙ СОЮЗ ССРС ПОВАЖНО ЗАГРОЖЕНИЙ

Москва. — Західні пресо-ві агентства, акредитовані кореспонденти і советське агентство „Інтерфакс“ повідомили, що советська економічна програма, прилімінарно підписана раніше 15-ма республіками, поважно загрожена. Верховна Рада Російської федерації і кабінет президента Бориса Єльцина, не бачучи жодного вигляду для поправки економічної ситуації на зиму і голодну весну (переднівок), вирішили поробити окремі заходи, щоб забезпечити населення від голоду і запобігти на практиці підписані урядом РСФСР численні економічні договори не тільки з республіками ССРС і колишніми советськими сателітами, але також з країнами Європейської спільноти та скандинавськими державами.

Рада міністрів Російської федерації прийшла до висновку, що центр, тобто кремлівські керівники, нічого в тій справі досі не зробили і висловили сумнів чи підписаний республіками тимчасовий економічний договір, який, доречі, був критично прийнятий Верховною Радою України, взагалі буде діяти не зважаючи на те, що Михайл Горбачов запевняє Захід, що 12 республік вже одночасно не викрили свого підпису під документом і формальних договорів існує.

Російські політичні діячі, включно з Єльциним кажуть, що формальністю людей не нагодують і взагалі „центрального уряду заглиблений у формалістику“ замість шукати практичних полегшати щоки ще не розпочалась справжня криза, а за нею і заворушення та бунт серед населення.

Згадане агентство „Інтерфакс“ твердить, що Б. Єльцин і його економічні помічники не вірять в подальше існування централізованої економічної системи і хочуть реалізувати свій власний план переходу у систему вільного ринку, ігноруючи плани кремлівських керівників, якщо вони взагалі мають будь-які плани в цьому відношенні. М. Горбачов і його теперішнім до-радникам, в більшості колишнім парткратам, не

йдеться так про саму економіку і поправу господарського стану, а про те, щоб за допомогою економіки вдержати вкупі республіки, тобто рятувати імперію поки вона цілком ще не розпалась. Вони думають, що в центрі і республіках є ще досить їхніх прихильників, щоб переітерити справу в свою користь, бо пізніше, після закриття основ у республіках, буде вже запізно, — кажуть політичні спостерігачі.

Все це бачить Б. Єльцин і його найближчі дорадники, які хоч не є проти цього плану вдержання вкупі Союзу, але чекати далі і проволікати економічний план вони не можуть, бо незадоволені і голодуюче населення, висловить їм ворум недовіря і при найближчому голосуванні не віддасть на них свого голосу. Цієї проблеми покищо немає М. Горбачов і його кліка, бо вони належать до касты „демократів“, що їх народ не вибирав і, як виглядає, вони не дуже спішаються ставати до виборів, тобто випробувати свою популярність у всенародному голосуванні.

Треба думати, кажуть економічні аналітики, що план Російської федерації звільняє до певної міри від підпису також інші великі республіки, зокрема Україну, Казахстан, Білорусію та інші, яким треба також шукати окремих шляхів забезпечення свого населення і своєї господарської структури.

МЕДИЧНА ПОРАДНЯ

Нью Йорк. — Окружна Управа СУА в Нью Йорку при співучасті Лікарського Товариства Відділу Нью Йорку та Нью Джерзі подають до відомо, що Третя зустріч лікарів-спеціалістів з громадським („Медична порада“) відбудеться в суботу, 2-го листопада. Місце проведення — домівка СУА, 108 Друга авеню (між 6-ою і 7-ою вулицями). Медична порада діятиме від год. 1-ої ранку. Консультаватимуть д-р Юліан Гной — кардіолог, д-р Олександр Кмета — стоматолог, д-р Тарас Шегедін — офтальмолог, д-р Ігор Маргун — інтерніст.

В АМЕРИЦІ

КОНТРОЛЬОВАНИЙ ДЕМОКРАТИЧНОЮ партією Сенат створив президент для чергової законодавчої битви з президентом Бушем, схваливши у вівторок, 1-го жовтня, резолюцію про продовження виплат безробітним на 20 тижнів — від 26 до 46. 65 голосами проти 35 Сенат схвалив варіант резолюції, який запропонував голова фінансової комісії Ллойд Бентсен. Прихильникам резолюції бракує двох голосів для того, щоб дістати більшість у двох третях, що дає право анулювати дію Президента. „Я маю надію, що Президент прислухається до нас“, — заявив після голосування Л. Бентсен. „Пора припинити дитячі забави в завоюванні дешевої популярності і визнати, що цей законопроект не повинен стати законом“, — відповів йому сенатор-республіканець Піт Доменічі.

У ВАШІНГТОН ПРИБУВ міністер закордонних справ Німеччини Ганс-Дітріх Геншер. Під час перебування в столиці ЗСА міністер зустріне з американськими офіційними особами. В інтерв'ю журналістам після прибуття Геншер зупинився на важливіх політичних подіях — крах комуністичної системи в країнах Східної Європи і ССРС. За його словами, „комунізм погубив сам себе, і тепер нам необхідно якось заповнити політичний вакуум, викликаний його крахом“. Головний шлях до переобрання цього вакууму Геншер вбачає у зміцненні зв'язків між об'єднаною Європою і З'єднаними Штатами. В день річниці об'єднання Німеччини, сказав міністер, він перебуватиме у З'єднаних Штатах. Вказуючи на що обставину, Геншер явно намагався підкреслити ту важливу роль, яку відіграли ЗСА у справі об'єднання двох німецьких держав.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони З'єднаних Штатів Америки Річард Чейні висловив жаль з приводу того, що американські військові бази на території Філіппін, згідно з рішенням філіппінського уряду, повинні бути ліквідовані за три роки, однак сказав, що З'єднані Штати не будуть протестувати проти цього терміну. Амбасадор ЗСА в Манілі Френк Візнер також заявив, що Вашингтон не протестує проти такого терміну. „Ми маємо надію на продовження терміну“, — сказав Р. Чейні. Відмова філіппінців ратифікувати договір обернеться для них у трагедію, але вони самі прийняли таке рішення. Ми, зі своєї сторони, виконаємо їх умови“.

ВИСТУПАЮЧИ НА СЕСІЇ Генеральної асамблеї ООН, міністер закордонних справ Ізраїля Давид Леві назвав сionізм „філософською терпимістю і лібералізмом“, а також символом надії. Він навів приклад масового переселення в Ізраїль советських і етіопських жидів. Міністер висловив надію, що Генеральна асамблея в найближчому майбутньому відхилить резолюцію, яка прирівнює сionізм до расизму.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Svoboda: (201) 434-0237. UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОЗУ \$15.00 річно. За кожен зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Атомова зброя — то Ірак

Усвій минулотижневій промові про радикальну редукцію атомової зброї президент Буш не виключав, що кількість держав, які матимуть атомову зброю, зросте з 15-ти до 20-ти. Не назвав ніякої держави, але коли вказав на існування „амбітних тиранів", то це був ясний натяк на іракського президента Саддама Гуссейна. Як була вже на цьому місці мова — у передумовах Організації Об'єднаних Націй догору про перемир'я була вимога, щоб Ірак знищив усю свою зброю для масового вбивства. Ірак мав під час недавньої війни газову й бактеріологічну зброю. Тямимо, як люди в Америці боялися, що у війні проти власників такої зброї згинуть тисячі воєнків і як вишколювано воєнків, щоб миттю надягали охоронні маски. Коли Саддам Гуссейн відгрозився, що вислани на пустелю Савдійської Аравії війська „будуть купатися у власній крові", то мав напевне на увазі наслідки його газової й бактеріологічної зброї. Але геніальна стратегія генерала Шварцкофа просто не дала Саддамові часу вжити цю зброю. Однак, вона залишилася майже незаторкнена, як і залишилася у цілості іракська, так звана президентська чи республіканська гвардія. По нинішній день не проголошено людських втрат Іраку у цій війні.

Коли Пентангон дістав відомості, що Саддам Гуссейн продовжує відбудову давньої збройної сили Іраку включно із змаганням до здобуття атомової зброї — їздили туди двічі Контрольні комісії фахівців. Іракські власті робили їм всілякі перешкоди. Остання така Комісія ООН зуміла дістати докази на існування докладного плану осягнути атомову зброю. Списано свої спостереження і зізнання різних людей на 200 машинописних сторінках та зібрано яку тисячу фотознімок. Усі ті документи і світлинні іракські власті сконфіскували й членів Комісії ООН притримали. Щойно після загрози, що Америка вишле туди ескадри бомбардувальників та висадний корпус морської піхоти — звільнили членів місії і звернули їй усі документи.

На телевізійній передачі в минулий понеділок повідомлено, що лабораторійні досліді над здобуттям атомової зброї дійшли в Іраку так далеко, що в найближчих тижнях мали перевести там перший пробний — мабуть підземний — вибух. Оповідав про це член місії ООН, про якого іракський амбасадор у Вашингтоні говорив, як ніби про члена Сі-Ай-Ей, який був висланий із „шипінською місією".

Ми чули офіційне повідомлення, що Ірак погодився на дальшу контролю його зброї і що тому відкликано військові приготування, які вказували на можливість вибуху „додаткової" війни. Але відкрито залишається проблема, що станеться з отими іракськими родами зброї для масового вбивства, включно з атомовою зброєю, коли президент Буш розпочав кампанію за обмеження її у всьому світі. Трудно повірити, щоб військові кола в Америці й фахівці в Організації Об'єднаних Націй збайдужіли до цієї справи. Знаємо, що президент Буш особливо не терпить Саддама Гуссейна й називав його брехунком та диктатором, якому не можна вірити та який винищує власну країну. Але в Америці розпочалася уже передвиборова гарячка, дарма-що президентські вибори щойно за рік. На першому місці стоїть економіка, — все воно може послабити зацікавлення Саддамом Гуссейном і його злочинними затіями.

Це парадоксальне явище: з одного боку банкрутство комунізму і розвал імперії злікували найбільшу загрозу, якою завжди був могутній арсенал атомової зброї в СССР, — з другого боку існує у малих державах та їхніх диктаторських лідерах жадоба дістати таку зброю, яка ніби піднесла би їх престиж. Практично воно ледве чи має якесь значення, бо годі увявити собі використання атомової зброї Іраком, Ізраїлем чи Пакістаном — про ті три держави найчастіше згадується — щоб вони зважилися на таку агресивну авантюру. Президент Буш правильно зауважив, що кожна така спроба була би для даної країни самогубством.

Україна має досить теперішніх і майбутніх турбот, щоб претендувати на нуклеарну зброю. Україна відчула передсмак атомової енергії у Чорнобильській трагедії. Але прийдеться розв'язати проблему, що вдіяти з арсеналом атомової зброї, влаштованим Московою на українській землі.

Польська дискусія про ролі Церкви в державі останню загострилася. У Польщі дискутують над майбутніми формами будови держави, її нової конституції. Питання, яке місце займуть в суспільному житті християнські цінності і тим самим Церква викликають загострення та часто хворобливі емоції, а навіть бажання перемогти своє становище фізичною силою.

Уже тепер можна сказати, що на перший погляд, зовсім несподівано ролі Церкви і католиків у Польщі змінилися. За комунізму Церква вимагала від людей дотримуватися основних засад християнської моралі та місця у політичному житті. Тепер, як здавалось би, комунізм зник, такі вимоги будуть виконані. Виявилось, що це зовсім не так. Правда, на політичній сцені комуністів ніби нема, але появились міцні групи, які вимагають обмеження ролі Церкви і тим самим християнської моралі в житті суспільства і освіти. Серед віруючих це викликало великий неспокій. Ображає віруючих і гостра антихристиянська агресивна пропаганда, навіть більш гостра як за польської влади.

Більшість людей у Польщі вважала, що воюючий атеїзм нерозривно пов'язаний з комунізмом і зникне з ним разом. Але це не сталося. Тепер за так званої сво-

Михайло Кучер

У ПОЛЬЩІ ДИСКУТУЮТЬ ПРО ЦЕРКВУ І ДЕРЖАВУ

боди і демократії виявилось, що поляки не такі вже одноставно християнські, католицький, побожний і відданий Церкві народ. А так здавалось ще вчора.

За большевицької влади у Польщі пройшов процес зменшення впливу Церкви, що не всі завважили. Цей процес знайшов ентузіастичну підтримку в цій частині преси, яка залишилася в руках комуністів. І ось християн-католики довідалися, що ісповідуємо ними цінності опинилися знову в небезпеці. Перш усього розглядається питання зміцнення ролі релігії в суспільстві і застосування засад християнської етики в шкільному вихованні. Йдеться про це, яке місце згадаєні засади займуть у польському законодавстві, в першу чергу в майбутній конституції. Польський єпископат старіється уникнути прямої ролі у політичній боротьбі. Духовні особи не можуть бути членами політичних партій, як про це сказав кардинал Глемп так: Церква не може собі дозволити бути втягнутою у політичну боротьбу.

На цю тему відомий такий документ: Конститу-

ційне урегулювання відношення між державою і Католицькою Церквою повинно ґрунтуватися на засади взаємної поваги, суверенності і незалежності, а також на здоровий взаємодій ради загального блага. Властиво Церква і держава, хоч проявляють себе у різних площинах але взаємно доповнюють себе. Тому не варто говорити і вимагати відокремлення Церкви від держави. Держава і школа мають бути світські. Потрібно свободи совісті, віросповідання. Це питання емоційно дебатуються не тільки в Польщі.

Світська держава, як її окреслила французька революція, ніколи не була вільна від симпатій та антипатій і була фактично атеїстичною.

На даному етапі можна сказати, що Церква — більш загально християнство — поборолі марксизм, але це не значить, що люди опинилися вільною від „насліддя комунізму". Людину чекає низка інших турбот. Комунізм залишив по собі мільйони атеїстів, які вимагають і будуть вимагати відповідної ролі у політичному житті даної країни власне на основі демократії.

Певна група громадян у Польщі вимагає повного відокремлення Церкви від держави. Держава і школа мають бути світські. Потрібно свободи совісті, віросповідання. Це питання емоційно дебатуються не тільки в Польщі.

Світська держава, як її окреслила французька революція, ніколи не була вільна від симпатій та антипатій і була фактично атеїстичною.

На даному етапі можна сказати, що Церква — більш загально християнство — поборолі марксизм, але це не значить, що люди опинилися вільною від „насліддя комунізму". Людину чекає низка інших турбот. Комунізм залишив по собі мільйони атеїстів, які вимагають і будуть вимагати відповідної ролі у політичному житті даної країни власне на основі демократії.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про брак організаційного хисту

Минулого тижня один із наших провідних у громадському житті осіб, ведучи великого імпрезоу, усміхаючись заявив, що ми, українці, відомі з того, що не вміємо добре нічого зорганізувати. Тому, що на залі було також багато чужинців, він це саме повторив по-англійськи. Про наш брак організованості ми всі добре знаємо, постійно на нього нарікаємо але... нічого не робимо, щоб в тому напрямі поправитися. Можливо воно виходить із того, що, звичайно, якось нам важко плянувати завчасу, а у висліді все діється в останній хвилині, прихатцем і без відповідної підготовки.

Імпровізація часом вдається, але частіше не дуже і треба поносити з цього консеквенції. Тоді, звичайно, приходить перепрошувати усіх обржених, спростовувати, що щось було не так, як написано в програмі, але постійно залишається багато невдоволення і багато критиків, які заперечують, що „вже ніколи не будуть брати в такій імпрезі участь", щоб... за кілька місяців повторити це саме.

А це ясно, що імпровізувати в громадському житті не можна, як не можна імпровізувати в інших ділянках упорядкованого життя — в господарській, чи в науковій, чи навіть у мистецькій, — хоча, мовляв, „мистецтві все можна".

Чому не можна завчасу все передумати, передговорити та запланувати?

Чому мусимо ми, українці, так часто бути „пізнішими Іванами"?

Саме з цього, здається, випливає у нас брак організаційного хисту, що так гласно і з певністю стверджує наш мовець перед великою кількістю осіб.

Чи це лежить у нашій вдачі — чи тільки збір різних компонентів — не беремося рішати. Але скільки разів доводилося нам уже зважувати, як зле підготовані організації імпрези діляють негативно на учасників, а особливо на цих з молодшого покоління. Ось візьмімо, наприклад, наші збірні виступи, які мають мати вплив на американську спільноту чи на її провідників політичного життя. Участь у них, звичайно, у порівнянні із подібними імпрезами інших народів чи і самих авторів — менша, учасники не вміють втримати порядок, дисципліну, що дуже потрібні у таких зібраннях, один пхається наперед другого, нехтує дорученням і у висліді є менший або більший балаган. Ніяк якось у нас не помагає, що перед кожною такою збіркою імпрезою, дарма чи це бенкет, чи концерт, чи маніфестація проходить десятки доведогодинних засідань, на яких мають ніби все точно устійнитися, але особисті амбіції, непорозуміння і сварки членів даного комітету причиноюються до того, що ці засідання, не зважаючи на довжину, не приносять у висліді належного успіху.

Добре, скажуть читачі О-КА, але що допоможе твердження про брак нашого організаційного хисту?

А може, коли ще раз собі це належно усвідомимо на прикладах із власних переживань, тоді якось може спільно почнемо працювати над тим, щоб у майбутньому не треба було публічно стверджувати брак нашого організаційного хисту і перепрошувати за це своїх і чужих учасників?

О-КА

Василь Марочкін

Клекіт хижої птиці

Чого так боляче дереву, що впало?

Фернандо Коста Андреа.

Корабель мій пливе
В далечині невідомо.
Тонко щогла скрипить:
Повернися до дому.

Я стою на містку.
В вишині стогне грів.
Як сурьба, напливає
Кораловий риф.

Поряд тоне команда,
Жахом зведені лиця.
І доноситься голос
Хижої птиці.

(Закінчення на стор. 4)

В 1990 році Українське

Історичне Товариство, в якому заплановано різні наукові конференції в Європі, Україні, Америці і Канаді. В 1991 році Секретаріат і Наукова Рада СКВУ навізали до проголошення УІТ і в своєму зверненні з квітня 1991 року висловили повну підтримку ініціативі УІТ в проголошенні ювілейного року у співді з Науковою Радою при СКВУ, а рівночасно закликали громадськість в Україні і діаспорі „гідно відзначити пам'ять великого сина України, який був символом всеукраїнського національного відродження" (Із „Звернення СКВУ").

В дні 19-го і 20-го жовтня 1991 року в Нью Йорку в приміщенні Української Вільної Академії Наук відбулась головна наукова конференція для відзначення 125-ліття з дня народження одного із найвидатніших діячів і творців Нової України — проф. М. Грушевського. Конференцію улаштує „Академічний Комітет для відзначення 125-ліття з дня народження Михайла Грушевського" у співпраці з Науковою Радою при СКВУ. Відбуття цієї конференції має спеціальне і виняткове значення для дальшого розвитку грушевськознавства, а також для тривалого відзначення пам'яті великого українця. В чому ж полягає ця „спеціальність" і винятковість нашої наукової конференції? Треба звернути увагу на декілька важливих чинників. Під час організування Академічного Комітету, автор цих рядків запросив до участі провідних наукових діячів і науковців, які є членами різних

Любомир Винара

НАУКОВЕ ВІДЗНАЧЕННЯ ЮВІЛЕЮ М. ГРУШЕВСЬКОГО

наукових і академічних установ у діаспорі і дуже часто їх очолюють. Також до співпраці в Комітеті приступили наукові українознавчі осередки при канадських і американських університетах (на увазі маємо голови наших осередків) і це забезпечило широку науково-організаційну основу в підготовці цієї центральної наукової конференції в Америці для відзначення діяльності і творчості М. Грушевського.

Другий, дуже важливий чинник, фактор у відбутті конференції стосується до її програми і доповідачів. Це перший раз в історії українського наукового життя в Америці у ювілейній конференції присвяченій Михайлові Грушевському беруть участь науковці з України і діаспори. Оце спільне відзначення і широка організаційна база конференції дає нам право говорити про всеукраїнський характер ювілейної конференції.

Не менш важливо підкреслити, що в конференції беруть участь різні генерації українських істориків і дослідників українознавства. І так проф. д-р Олександр Оглоблин, почесний президент УВАН і УІТ і почесний член НТШ, а зараз сьогодні найвидатніший український історик, належить до найстаршого покоління істориків України. У свою чергу д-р Ярослав Дзира з Києва репрезентує середнє покоління українських науковців і є

видатним істориком і філологом, а разом членом Українського Історичного Т-ва в Києві. Його доповідь присвячена „М. Грушевському і українському літописанню". І вкінці наймолодше покоління з України репрезентують Вадим Назаренко (Київ) і Віктор Заруба (Дніпропетровськ), які говорять на тему знищення історичної школи Грушевського в Києві і про зв'язки М. Грушевського з Володимиром Антоновичем. Ми свідомо навели цих представників трьох поколінь істориків України, які ділять і діють в різних обставинах, але яких єднає один спільний знаменник, який йдеться про головні історіографічні концепції Грушевського. Вони уважають історичну схему історії України М. Грушевського, за наукову схему української національної історіографії. Ця історіографія тепер відроджується в Україні і, на нашу думку, виняково важливо зберегти органічний зв'язок між різними генераціями українських істориків, які своєю творчістю і діяльністю свідчать про нерозривність розвитку української наукової історіографії, яка завжди протиставлялася партійній советській історіографії. Ми знаємо, що ця офіційна советська історіографія довгими роками не тільки фальсифікувала діяльність і творчість найвидатнішого українського історика Михайла Грушевського, але та-

кож русифікувала і рівночасно фальсифікувала усі періоди історії України. І сьогодні важливо підкреслити, що в Україні іде „історіографічний бій" за суверенність і незалежність української історичної науки, яка не може бути служучою будь-якої політичної партії або політичного середовища. На нашу думку, цей бій виграють історики, які заступають вимогу незалежності історичного наукового дослідження. Саме такі думки насуваються у зв'язку із участю в конференції наших науковців з України, які заступають ці самі погляди про характер і поступальність історичного дослідження, які заступаємо поза межами України.

Проте програма конференції не обмежується лише історіографічними темами — вона також охоплює історію літератури, історію мистецтва, бібліографію, допоміжні історичні дисципліни й інші ділянки пов'язані з грушевськознавством. Серед доповідачів знаходимо Марка Антоновича, Івана Фізера, Анну Продиц, Наталію Паузняк, Василя Омеляченка, Григорія Лонгвіна, Олександра Домбровського, Дмитра Штогрина, Любомира Винара і інших „давніх" і „нових" грушевськознавців. Протягом двох днів на конференції в Нью Йорку буде виступлено 14 доповідей, які тематично охоплюють різні аспекти творчості і діяльності М. Грушевського.

Сьогодні можна зовсім об'єктивно ствердити, що починається новий етап розвитку грушевськознавства, яке розбудовується спільно

Анна-Галія-Горбач

РОЗМОВА ПРО СЬОГОДНІШНЮ БУКОВИНУ

II.

Питання: — Ще донедавна говорили люди, які побували в Чернівцях, що там чути українську мову на вулиці лише в ті дні, коли буває торг і в місто приходять селяни з довколишніх сіл. Як воно сьогодні з того погляду?

Відповідь: — Цей стан поволі міняється на краще. В Чернівцях тепер чимало галичан, що „працює" в новостворених товариствах, редакціях, партіях. Вони й принесли дух національного відродження, що захопив молоді міста, довколишні села. В Чернівцях виходять сьогодні сім українських газет чи журналів, це: „Час", що його відновив редактор Старик, „Чернівці", що їх видає редактор Гусар, „Буковинське Віче", „Вільна Бесіда", „Буковина" — це колишня партійна газета „Радянська Буковина", що стала безпартійною, її редагує М. Михайловський, який переконав, що „Буковина" виходила ще від часів Ю. Федьковича, і її треба зберегти. Газета сьогодні незалежна. Далі виходить тижневик „Молодий Буковинець", колишня комсомольська, сьогодні незалежна газета. І врешті „Буковинське джерело". Як бачите, це досить широкий спектр преси. Передрукуються також старі газети й журнальні матеріали, що мають тривку вартість і затворюють питання національного відродження.

Питання: — Які відносини на церковному відтинку? Маю на увазі православних, між якими є українці, румуни та росіяни, греко-католиків, що колись в Чернівцях мали свій генеральний вікаріат, римо-католиків, між якими були німці та поляки.

Відповідь: — Почнемо від останніх: римо-католицький костюл діяв весь час.

Цей костюл мав вже і давніше польський характер, і донедавна там правив старенький римо-католицький

ксьондз, поляк за національністю. Під час заборони Греко-Католицької Церкви, половина відвідувачів польського костюла — це були греко-католицькі українці. Деякі з них ходили і до православної і до римо-католицької церков. Залежно від свята, чи треб. Наприклад, панахиди замовляли в римо-католицького священника, бо він відправляв їх в особистому наміренні, тоді коли в Православній Церкві цього не робили. Сьогодні греко-католики отримали назад свою церкву недалеко центру міста, що десятиліттями служили як склад і досить знищена. Там ідуть тепер ремонтні роботи, але вже правиться в церкві. Туди ходять також галичани, що живуть сьогодні в Чернівцях, між ними немало є молодого покоління. Щодо православних, то там ідуть сварки і гризня. Владика Антоній, що не хотів перейти на українську мову, чого від нього вимагали миряни, відійшов кудись у російськомовний терен, невідомо, куди його перенесли. На його місце прийшов владика Онуфрій, українець родом. Церква належить до УПЦеркви, що належить до Московської патріархії. Румуни домагаються свого владика, а також уможливлення теологічних студій при Чернівцькому університеті. Ці питання ще не вирішені. Є великі громадження баптистів в місті, але також по селах. Вони єдині отримують допомогу зі закордону і розділюють її серед населення. Допомогові акції, про які так багато писалося, населення міста не заторкнули. Або все залишилося у руках начальства і взагалі не дійшло до потребуючих, або в Чернівці не було спрямувань транспортів. А потреба дуже велика, головню наслідком тасмичного затруєння дітей, недоживлення тощо.

Питання: — Що зроблено конкретно в справі вияснення причин отруєння дітей?

Відповідь: — Були аж три комісії: киявська, московська і закордонна, але населення досі не знає вислідів, причин затруєння. Група дітей, точніше семеро, були включені в транспорт дітей, що перебував на лікуванні в Ізраїлі. Там їх оглянемо, відживлено, вони повернулися з точними даними щодо аналізів крові та функціональності важливих органів. Але наші лікарі з тими лікарськими

свідцтвами не вміли впоратися і повернули їх після кількох днів батькам. А то ні в лікарнях, ні в місті немає ні ліків, ні вітамінованих соків, ні інших поживних речовин, то все осталося при давньому. Діти сіро-зелені, в школі швидко виснажуються, ледве витримують навчання трьох-чотирьох годин. Звучить воно макабрично, але діти вже собі: повіддумували ч зв'язку з випаданням волосся, лисина, таємною хворобою, навіть якісь нові ігри. Представники влади тримають все у великій таємниці. Але люди додумуються до чого. На краю міста ціла низка засекречених хемічних заводів з дуже абстрактними назвами. Працюють в них вихідці із сіл, елемент, що відійшов від села, однак в міське життя не інтегрувався і дуже скоро зрусифікувався.

Питання: — Які співвідношення з жидами в процесі демократизації?

Відповідь: — Відносини дуже добрі, але жидів залишилося у Чернівцях дуже мало, переважна частина виїхала. Це дуже відчутно, бо не стало добрих лікарів та інших фахівців. Колись вони опанували культурне, головню музичне життя, сьогодні стараються українські молоді сили займати це місце, яким донедавна керівництво не сприяло надто. Громада жидів видає журнал „Свейські Листки" (мовою ідиш), там часто друкуються в перекладі, або і по-українськи наші автори. Наприклад, там дописує літературознавець Петро Рихло, що викладає закордонну літературу в університеті, про відомих німецькомовних авторів, жидів із походження, що виїхали з Буковини, такі як Павль Целян, Розе Авслендер, Манес Шпербер та інші.

Питання: — Отже культурне життя в нових демократичних обставинах таки налагоджується?

Відповідь: — Маємо дуже активне товариство „Оберіг", що займається не тільки ретабілітацією колись невинно засуджених і вивезених в Сибір буковинців, але також культурним життям, поверненням заборонених діячів, письменників, культурними зв'язками з представ-

(Закінчення на стор. 4)

У суботу, 19-го жовтня 1991 року
в доміщі Самопоміч в Нью Йорку
при 98 Друга авеню
о год. 3-ій по пол.
відбудеться

ДОПОВІДЬ

д-ра К. Рогозинського

на тему:

**„ЧИ ЦУКРИЦЯ Є ЗАГРОЗОЮ
ЖИТТЯ?“**

**Клуб Сеньйорів при Самопомічі
запрошує громадянство до участі.**

у

 **ФУНДАЦІЯ
УКРАЇНСЬКОГО
ВІЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ

**Ukrainian Free University
Foundation, Inc.
P.O. Box 1029**

||| New York, N. Y. 10276 |||

Д-р МАРК

DE
A

30 East 40th Street, Room 1000
Tel.: (212) 691-1000

Замовте „Сво

рідних чи при

За 6 дол. на тиждень
кожну пошту під час вакацій

чисел „Свободи“ за тиж
Сугеруємо на пробу зам

перевірити з адресатом газету. Ці газети, які

**висилає таким способом
Україні.**

Пам'ятайте, „Свобода” — це джерело інформацій, це

діяспорою!
Замовлення з адресою

пересилати до: „Svoboda”
mery St., Jersey City, N. J.

30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

В дні конференції також відслонено меморіальну стелу біля будинку М. Грушевського, де передбачається згодом створити меморіальний музей видатного вченого та політи-

упокоївся прийнявши св. Тай
роц
ПОХОРОНИ відбулися
кому православному цвинт
ВІЧНА ЙО

27-го вересня 1991 р. на 91-му
життя
0 вересня 1991 р. на українсь-
і в Бавнд Бруку, Н. Дж.
У ПАМ'ЯТІ!

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

МАРІЯН КОЦЬ

НА ЗАСІДАННІ ІЗРАЇЛЬСЬКОГО кабінету міністрів прем'єр-міністр Іцак Шамір заявив, що найближчим часом державний секретар З'єднаних Штатів Джеймс Бейкер повинен знову відвідати Ізраїль. Мета нової візити державного секретаря залишається старою: подолання перешкод на шляху організації світової конференції у справі урегулювання арабсько-ізраїльського конфлікту.

УКРАЇНСЬКА ФІРМА ОКСАНА
ВІДСИЛАЄ ГОТОВІ ПАКУНКИ ДО
УКРАЇНИ З ЯКІСНИМИ ТА СМАЧНИМИ ХАРЧАМИ

1 салимі	1 LB 08 OZ	1 салимі	1 LB 13 OZ
2 шинка	1 LB	2 шинка	1 LB 08 OZ
3 м'ясо канікове	1 LB 05 OZ	3 м'ясо канікове	12 OZ
4 риба консервована	1 LB	4 пастиг печиновий	1 LB 05 OZ
5 риж	3 LB 04 OZ	5 риж	5 LB
6 каша гречана	3 LB 04 OZ	6 каша гречана	7 LB
7 макарони	3 LB 04 OZ	7 олія	33 FL OZ
8 сухе молоко	2 LB 03 OZ	8 кава в зернах	1 LB 05 OZ
9 кава розчинна	10 OZ	9 какао	09 OZ
10 кава в зернах	10 OZ	10 чай	07 OZ
11 какао	10 OZ		
12 чай	09 OZ		
13 олія	33 FL OZ		
Загальна вага	22 LB	Загальна вага	22 LB
Ціна з пересилкою	\$ 79.00	Ціна з пересилкою	\$ 75.00

1111 East Elizabeth Ave., Linden, N.J. 07036. Tel. (908) 925-0717

У зв'язку зі святкуванням століття українського поселення в Канаді, вінницький хор імени О. Кошиця відзначатиме свій 45-літній ювілей. Від 4-го до 6-го жовтня 1991 року відбудеться ювілейний з'їзд усіх колишніх і теперішніх членів, святочний бенкет та ювілейний концерт.

Святкування розпочнуться прийняттям для хористів у п'ятницю увечері, 4-го жовтня. В суботу, 5-го жовтня, відправиться Панахида на гробі основоположника хору Олександра Кошиця. Пополудні відбудеться співанка, а ввечері бенкет.

У неділю 6-го жовтня, в 3-й год. по полудні відбудеться концерт в Плейгаз театрі. Квитки можна купити в крамниці „Калина“ і від хористів. Ціна 10 дол., а для сеньйорів і студентів по

Хор ім. О. Кошиця

Наукове...
(Закінчення зі стор. 2)

ми силами українських науковців в Україні і діаспорі. І коли тому понад 25 років ми ставили тверду основу під розвиток грушевсько-знавства, як однієї із важливіших наукових дисциплін, яка поруч шевченкознавства і франкознавства, займає важливе місце в науковому українознавстві, ми не знали, що в 1990 роках зможемо розвивати цю ділянку спільно із українськими науковцями в Україні, які довгі роки працювали під терором советської партійної системи, советської влади.

Отже соборність і всеукраїнськість наукової конференції присвяченої М. Грушевському виразно вказує на те, що спільними українськими науковими силами, спільною співпрацею можна добитися конкретних успіхів. Знаємо, що М. Грушевський у своїй багатовимірній діяльності завжди наголошував постулат соборності української нації в контексті культурно-наукового і політично-державного відродження України. Віримо, що всеукраїнська, наукова конференція присвячена його житті, діяльності і творчості, стане традиційним відзначенням пам'яті великого українця, який ціле своє життя присвятив своєму рідному народові і розвитку української національної культури, яка була і є основою українського державного відродження.

“TORVIL” LTD.
FORMERLY L&J CANADIAN-EUROPEAN EXP-IMP. CO.
NEW LOWEST PRICES
DOOR TO DOOR DELIVERY

PARCELS SERVICE

- ▶ PARCELS PACKED BY CUSTOMER (New and Used Clothing) (min. 5kg/12Lbs., no max. limit)
- ▶ STANDARD FOOD PARCELS (regular delivery)
- ▶ EXPRESS FOOD PARCELS (14 days delivery)
- ▶ MONEY (hand to hand delivery) - regular (4 weeks) - express (7 business days)
- ▶ DELIVERY OF DRUGS AVAILABLE WITH DOCTOR'S PRESCRIPTION
- ▶ MEDICAL INSURANCE FOR VISITORS (Canada only)
- ▶ INVITATIONS FOR VISITORS
- ▶ SALE OF RUSSIAN CARS Lowest prices - 3 weeks delivery (Volga, Lada, Samara, Moskvich, Tavria, Niva).

COMING SOON “AIR CARGO”
CALL TOLL FREE 1-800-661-0210

CANADA U.S.A.

Head Office
63 Galaxy Blvd., Unit #7,
Rexdale, Ontario M9W 5P1
Tel: (416) 798-3320
Fax: (416) 798-3321

Branch
TORVIL PARCELS
404 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario M6R 2M9
Tel: (416) 534-3860
Fax: (416) 533-4910

LITHUANIA
LATVIA
ESTONIA
UKRAINE
BYELORUSSIA
MOLDAVIA
ARMENIA
GEORGIA
LENINGRAD
MOSCOW

Head Office
2136 West Chicago Ave.,
Chicago, Ill. 60622
Tel: (312) 278-5258
Fax: (312) 278-0875

Branch
R&R INTERPOSTMR CO.
1055 Broadway
Buffalo, N.Y. 14212
Tel / Fax: (716) 894-9880
ACCEPT PARCELS BY UPS

“TORVIL” dealers:

CANADA	U.S.A.	Canada Tel: (416) 798-3320	U.S.A. Tel: (312) 278-5258
TORVIL Ltd. 63 Galaxy Blvd., Unit #7 Rexdale, Ontario M9W 5P1 Tel: (416) 798-3320 Fax: (416) 798-3321	R & R Interpostmr Co. 1055 Broadway Buffalo, N.Y. 14212 Tel: (716) 894-9880 Accept parcels by UPS	Polonia Travel Agency 2442 W. 47th Street Chicago, Ill. 60632 Tel: (312) 254-2738	
TORVIL PARCELS 404 Roncesvalles Ave. Toronto, Ontario M6R 2M9 Tel: (416) 534-3860 Fax: (416) 533-4910	LELYA'S CLOTHING 7706 Santa Monica Blvd. Los Angeles, Ca. 90046 Tel: (213) 656-1962	Polonia Travel Agency 1105 E. Rousevelt Rd. Lombard, Ill. 60148 Tel: (708) 932-9875	
SILESIA CO. 37 Hellens Ave. Welland, Ontario Tel: (416) 734-4487	“FIL” - TRAVEL AGENCY 1828 3rd Ave. Watervliet, N.Y. 12189 Tel: (518) 274-5242	TRAVEL IDEAS 4857 W. Irving Park Rd. Chicago, Ill. 60641 Tel: (312) 286-0026	
ARKA LONDON 680 Dundas St. E. London, Ontario Tel: (519) 438-5271	UNIVERSAL TRAVEL 4117 Bee Ridge Road Sarasota, Fl. 34233 Tel: (813) 377-9025	Polonia Travel Agency 5093 S. Archer Ave. Chicago, Ill. 60632 Tel: (312) 284-2600	
LAMBETH LEATHER WEAR 199 Wellington St. London, Ontario N6B 2K9 Tel: (416) 639-6601	Polonez Travel Consultants 235 Main St. South River, N.Y. 08882 Tel: (908) 390-0244	WORLD WIDE TRADING CO. 1813 Kings Highway Brooklyn, N.Y. 11229 Tel: (718) 998-4545	
BIG WIN CENTER 760 Brant St. Burlington, Ontario Tel: (416) 639-7547	JANTAR TRAVEL 121 Meserole Ave. Brooklyn, N.Y. 11222 Tel: (718) 389-7421	Polonia Travel Agency 2864 N. Milwaukee Ave. Chicago, Ill. 60618 Tel: (312) 235-0303	
KAZAN TRADING CO. 83 Shanley St. Kitchener, Ontario Tel: (519) 743-7653	UKRAINIAN GIFT SHOP 11758 Mitchell, Hamtramck Detroit, Mi. 48212 Tel: (313) 892-8563	Polonia Travel Agency 5305 Fullerton Ave. Chicago, Ill. 60635 Tel: (312) 745-0021	
	PATRIA 2683 W. 71st Street Chicago, Ill. 60629 Tel: (312) 778-2100 Fax: (312) 778-8364	ROCO TRAVEL 632 Dorchester Ave. S. Boston, Mass. 02127 Tel: (617) 268-1303	
	TORVIL PARCEL 2136 West Chicago Ave. Chicago, Ill. 60622 Tel: (312) 278-5258 Fax: (312) 278-0875	ZALESKI'S CENTRAL SERVICE 6614 South Pulaski Road Chicago, Ill. 60629 Tel: (312) 582-4745	
	VOYAGER INTERNATIONAL 2890 N. Milwaukee Ave. Chicago, Ill. 60618 Tel: (312) 252-2212 Fax: (312) 286-4279		

POLAND...HUNGARY...EAST GERMANY
NOW, UKRAINE

НАЛІПКИ НА АВТА В ЧУДОВИХ КРАСКАХ
Send \$2/1, \$1.50 ea./5, \$1.25 ea./50 or \$1 ea./100 to:
Ms. L. Wild, 3228 Birchtree Ln., Silver Spring, MD 20906

ЩЕ МАЄМО!
Д-р В. Демидецький: **НАЙНОВІША МЕТОДА ПРИРОДНОГО ЛІКУВАННЯ** на підставі практики найславніших лікарів світу, Кнайпа, Плятена, Більца й Кунцого — і інших. В найкращій опраці, має 647 таблиць та ілюстрацій в тексті, стор. 832. Тому, що за нею запитують в Україні, ми даємо її лише за 15 дол. враз з пересилкою, хоч її ціна тут коштує 40 дол. Отже пересилайте негайно нам суму 15 дол. і матимете найціннішу книгу для збереження здоров'я!
Адреса:
N. S. CZARTORYSKY
200 E. 5th St., 4B, New York, N.Y. 10003

ПАКУНКИ БЕЗ МИТА!
В УКРАЇНУ
та інших республік
НАЙКРАЩЕ ВІДПРАВИТЬ
КОРАБЛЕМ АБО ЛІТАКОМ
компанія з 10-літнім досвідом діяльності
V.I.M. INTERNATIONAL EXPRESS
Тел.: (416) 537 - 3480

- * вживаний та новий одяг
- * стандартні харчові пакети
- * медицина, вітаміни
- * нові авто Лада, Самара, Волга
- * пересилка комерційних вантажів
- * електронна апаратура на європейську систему
- * гарантована пересилка долярів (3-4 тижні)

ДЛЯ ВАШОЇ ЗРУЧНОСТІ
ПРАЦЮЮТЬ ФІЛІЇ V.I.M.:

BUFFALO: NASS General Consulting Inc. 824 Fillmore Ave. Tel: (716) 856-9717	CHICAGO: American Travel Agency 2222 W. Chicago Ave. Tel: (312) 235-9322
PITTSBURGH: Chestnut Agency 1189 East Carson St. Tel: (412) 481-2601	BUFFALO: Interpost Travel Service Inc. 227 Lombard St. Tel: (716) 892-8002

ПОШУКУЄМО АГЕНТІВ
ДЛЯ СУМІСНОЇ СПІВПРАЦІ.
ВИСОКІ КОМІСІЙНІ!
Наша адреса: 215 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L6
Tel.: (416) 537-3480 Fax: (416) 537-6993
*Існують певні обмеження

Скористайте з виімково доброї нагоди!
ПРИЙМАЄТЬСЯ
ОГОЛОШЕННЯ
до Календаря УНСоюзу
на 1992-ий рік
який цього року виходить накладом
15 тисяч примірників.
Цим Ви зможете познайомити весь український загальний з Вашою установою, Вашою професійною обслугою, чи Вашим підприємством.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

Одна сторінка	\$90.00
Пів сторінки	50.00
Чверть сторінки	33.00
Одна восьма сторінки	20.00

Реченець замовлення оголошень
до 15-го жовтня 1991 р.
Належність проситься надсилати:
СВОБОДА
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

8 дол.
Під час цих святкувань буде відзначено 40-ліття диригентури маестра Володимира Климкова.

PIZNE

UKRAINIAN SINGLES NEWSLETTER
Serving Ukrainian singles of all ages throughout the United States and Canada.
For information send a self-addressed stamped envelope to: Single Ukrainians P.O. Box 24733 Phila., Pa. 19111

Розмова про сьогоднішню...
(Закінчення зі стор. 2)

никами інших національностей тощо. Точних даних про буковинські жертви у зв'язку з Другою світовою війною досі немає, бо ще немає доступу до архівів КГБ. Єдино жиди встановили свої втрати 1941-44 років. Загально можна сказати, що атмосфера ще досить непевна. Представники старої влади покинули, правда партію, але вони все ще керують і намагаються втриматися при поверхні. Як воно буде, покаже завтрашній день. Але йде намагання щось відбудувати колишні відносини, що панували в Чернівцях. Люди стають свідомі, що колись паралельно тут розвивалися різні культури і себе взаємно збагачували. Національні групи хочуть свої старі народні домів отримати назад від міста. Український Народний Дім сьогодні центр Народного Руху в Чернівцях. Поляки й німці хочуть, щоб ім повернено їхні колишні культурні центри. Теж саме румуни, що домагаються колишньої Національної Палати. Засновано навіть Товариство відродження австрійської культури: його очолив професор-германіст, українське Кіриак, що побував на з'їзді чернівецьких німців в Авгсбурзі в Німеччині. Себто віджила певна носталгія за минулим, але це переважно в старшій генерації. Якою буде Буковина насправді, важко сьогодні сказати.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮРІЙ ПРОТЕНИК, член УНС Відділу 161-го ім. св. Василя в Ембридж, Па. помер 1-го серпня 1991 року на 75-му році життя. Нар. 27-го лютого 1916 року в Маргаріт, Па. Членом УНС став 1957 року. Залишив у смутку дружину Маргарету. Похорон відбувся на цвинтарі Сильван Гіллс в Бівер Кавенті. Вічна Йому Пам'ять!

Василь Гладько, секр.

СЛАВІЯ МАРЧУК член УНС Відділу 94-го Т-ва ім. Маркіана Шашкевича в Гемтреку, Миш. померла 8-го квітня 1991 року на 68-му році життя. Залишила у смутку Стефана Марчука. Вічна Їй Пам'ять!

Н. Татарська, секр.

ІВАН ЧУМЕР член УНС Відділу 155-го Т-ва „Січ“ в Перт Амбою, Н.Дж. помер 14-го вересня 1991 року на 80-му році життя. Нар. 24-го жовтня 1910 року в Перт Амбою, Н.Дж. Залишив у смутку дружину Юлію, сина Михайла, вніку: Морі, Михайла і Теренса; брата Йосифа і сестру Франсис Гассаві. Похорон відбувся 17-го вересня 1991 року на укр. церковному цвинтарі у Вудбридж, Н.Дж. Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

Володимир КРЕМКО, член УНС Відділу 75-го Т-ва „Запорозька Січ“ в Дітроїті, Миш. помер 10-го серпня 1991 р. на 70-му році життя. Нар. 27-го березня 1921 року в Гемтреку, Миш. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку дружину Люсі і четверо дітей. Похорон відбувся 13-го вересня 1991 року на цвинтарі св. Ядвіги в Дітборн, Миш. Вічна Йому Пам'ять!

Павло Павлик, секр.

ПЕТРО ГРИЦАЙ, член УНС Відділу 39-го Т-ва „Леві“ в Чикаго, Ілл., помер 30-го вересня 1991 року на 69-му році життя. Нар. 1922 року в Дорожіві, пов. Дрогобиць, Україна. Членом УНС став 1975 року. Залишив у смутку дружину Зеню, сина Романа і Богдана з дружинками Оленою і Діною, дві внічки Оксану і Стефанію; сестру Анну на Флориді; братів Стефана, Василя і Філіппа та сестру Оксану із родинами в Україні. Похорон відбувся 3-го вересня 1991 року на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Ілл. Вічна Йому Пам'ять!

Роман Б. Припхан, секр.

ОЛЬГА СІНГУРА член УНС Відділу 5-го Т-ва ім. св. Миколая в Асторії, Н.Й. померла 12-го вересня 1991 року на 78-му році життя. Нар. 5-го серпня 1913 року в Ніс Йорку. Членом УНС стала 1961 року. Залишила у смутку сина Едварда з дружиною Елеєн; сестру Стефанію Бравні; вніку: Джо-Енн Слом, Патрісю Девіс, Тому Сінгуру, Карла Гордона і Роні Гордон-Гок. Похорон відбувся 16-го вересня 1991 року на цвинтарі в Кальварія у Вудсайд, Н.Й. Вічна Їй Пам'ять!

Маріон Климичин, секр.

UKRAINE FIRM „КАРПАТИ“
Займається: ремонтами і перебудовою домів і підвальних приміщень (basement). Plumbing, Bathrooms, Tiles, Electric, Carpentry, Painting, Welding, Roofing, Brick Pointing, Painting and Decorating. Fully insured.
Шукаю СЕКРЕТАРКИ, у віці від 25-30 років, зі знанням української і англійської мов.
Vasili Cholak, (718) 545-3611

ПРАЦЯ
Шукаю працю до опіки дітей, старших людей, або до домашньої праці.
Прощу тел.: (201) 483-2958

PIZNE
BE PATIENT AND LEARN UKRAINIAN EACH DAY!
1. Beginning Lessons in Ukrainian \$5.00
2. Practical Ukrainian \$5.00
3. Ukrainian-English Dictionary \$5.00
All together, post paid, for... \$15.00 only
N.S. CZARTORYSKY
200 E. 5th St., 4B, New York, N.Y. 10003

НА ПРОДАЖ
Хто бажає купити авто
ЛАДА
в Україні для родини, може по найнижчих цінах —
тільки \$4,500.00.
Займаємося пересилкою американських авто та грошей на Україну.
Телефон: (312) 774-1919 або (708) 823-0958
Continental Venture Trading, Inc.
WALTER BOICHOUK, President
6333 N. Milwaukee Ave., Suite 105
Chicago, IL 60646, U.S.A.

МОЖНА НАБУТИ З КИЄВА І ЛЬВОВА
T O P Q U A L I T Y
■ ВІДЕО СТІЧКИ VHS
■ ПЛАТІВКИ
■ КАСЕТИ
■ низькі ціни
Пишіть по дарові каталоги
APON RECORD CO.
P.O. Box 3082 Steynway
Long Island City, N.Y. 11103
718-721-5599

FUNERAL DIRECTORS
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛІУІС НАЙГРО — директор Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуґа ШИРА і ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Брукі і перенесенням тіл-ни Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue (corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(201) 375-5555

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Брукі, св. Духа в Гемтонбурґу, та інших.
ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА
Cypress Hills Monuments
Власник — українець **ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ**
ОКСАНА ПОБАЧЕВСЬКА
K. M. КАРДОВИЧ
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel: (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в суботу включно, від 9 до 5 по пол., в неділю від 10 до 4 по пол. На бажання і для вигоди клієнтів радо заведемо до Вашого дому з проектами і порадами.